

[osiden]

FOR MEDLEMMER I NTL NAV

DESEMBER 2011

Hotell i særklasse s.11

Kamerater!

Telling og måling er noe vi stadig kommer tilbake til. Det er kanskje ikke så rart. De av oss som husker salige Prøysens fortelling om geitekillingen som kunne telle til ti, husker at det på den ene side viste seg nyttig å kunne telle, på den andre side viste dyra en iboende motvilje mot å bli telt. Er så denne motviljen blant de NAV-ansatte mot telling og måling helt irrasjonell?

Bård Kuvaas, professor i organisasjonspsykologi ved BI omtaler såkalt balansert målstyring slik: «Oppgaver, prioriteringer og målsetninger blir definert på forhånd slik at han eller hun hele tiden vet hva som er det riktige å gjøre. I organisasjoner hvor oppgavene er de samme dag etter dag og hvor medarbeiderne ikke har kunnskap eller motivasjon til å bidra til å nå organisasjonens mål, kan dette være fornuftig. I mer normale organisasjoner blir balansert målstyring fort uaktsomt drap på de ansattes autonomi eller selvbestemmelse i jobben.» Kuvaas understreker at han regner med at drapet er uaktsomt, fordi det ofte handler om manglende kunnskap om basal motivasjonspsykologi og hva som faktisk bidrar til å skape gode prestasjoner.

Jeg har fra tid til annen spurt meg selv hvordan det står til med disse kunnskapene i NAV. For et par dager siden snakket jeg med noen gamle kolleger som kunne fortelle meg at de nå måtte skrive minimum to aktivitetsplaner for AAP-mottakere pr dag og skrive opp disse på et regneark som ble kontrollert av leder hver fredag. Slike historier er dessverre ikke unike. Jeg hører stadig nye varianter. Det renner meg i hu en påstand fra disse klimatestene våre: Jeg gjør hver dag det som engasjerer meg mest. Den kan gradere påstanden fra en til seks den som følger for det, men Kuvaas er klar også på dette området: Han sier at medarbeidere som føler liten autonomi i jobben, er mis-

fornøyde med ledelsen, med kolleger og med lønna. Videre er de mindre lojale, har lavere motivasjon og leverer dårligere prestasjoner. I tillegg opplever de økt stress, mer angst, utbrenthet og sykefravær.

Det er kanskje ikke så lett for våre ledere å finne egnede styringsmetoder. De flyr rundt med ledertrøyer og gavekort, samtidig som riset bak speilet stadig er framme når enkeltpersoner, avdelinger eller fylker henger etter på målekortene. Kuvaas mener det soleklare alternativet er å overlate måltallene til de høyere organisasjonsnivåene og sørge for at målsetningene er forstått og forankret i organisasjonen. Deretter bør man overlate til hver enkelt medarbeider å oversette målene mer konkret. Dette er autonomi i praksis og fordrer at man har rekruttert kompetente medarbeidere. De som ikke fikser dette bør behandles individuelt, slik at man ikke begår kollektivt drap på de ansattes autonomi.

Det ble mye Kuvaas i denne lederartikkelen, men mitt håp er at noen sinker i direktoratet, blant fylkesdirektørene og NAV-lederne får med seg dette og faktisk tar det inn over seg. Min påstand er at manglende autonomi i arbeidsdagen er noe som etter hvert preger NAV som organisasjon og jeg kjenner igjen resultatene av dette når jeg besøker mine fagforeningskamerater i det ganske land. Jeg ønsker både de først omtalte og alle Gaidens lesere en velsignet, fredfylt julefeiring og at vi kan starte på ny frisk til neste år med de rette holdningene og den rette motivasjon til arbeidet.

Julen er en tid da barna forteller nissen hva de ønsker seg, og de voksne betaler for det. Underskudd er når de voksne forteller regjeringen hva de ønsker seg, og barna deres betaler for det.

Richard Lamm

4

Julemanden

Møt tillitsmannen, verneombudet og Norsk Folkehjelpsmannen med de tusen julelys

11

Hotell i særklasse

De gir mennesker muligheter!

Det alternative København >>

17

Send inn din mening (maks 35 linjer)

e-post: jorund.olav.gustavsen@nav.no - Tlf: 21 07 01 75 – Mobil: 928 12 649
Postadresse: Arbeids- og velferdsdirektoratet, PB 5, St. Olavs plass, 0130 Oslo.

FOTO: JØRUND Ø. GUSTAVSEN

Redaktøren	2
Om att!	7
Moderne tider	8
Ikke nødvendigvis et pluss	10
Vi evalueres og evalueres...	14
Tariffkonferansene gjennomført	15
Fortsatt kamp	15
København for arbeidere	16
Ideologisk svenskehandel	18
Stor innsamlingsuksess	20
Siste stikk	23
Det sosiale hjørnet	24

53502

[geiden]

BLAD FOR MEDLEMMER I NTIL NAV

Utgis av NTL NAV

Opplag: 9.200, fire ganger årlig

Redaktør

Jørund O. Gustavsen
Arbeids- og velferdsdirektoratet
Postboks 5, St. Olavsplass
0130 Oslo
Telefon: 21 07 01 75
Mobil: 928 12 649
jorund.olav.gustavsen@nav.no

Redaksjonsutvalget:

Terje Evensen
terje.evensen@nav.no
Mobil: 416 79 751
Anne Birgit Nilsen
anne.birgit.nilsen@nav.no
Mobil: 957 24 940

Redaksjonen avsluttet:

9. desember 2011
www.ntl.no/nav

Layout og trykk:

LO Media, Oslo
Tlf: 23 06 22 79

Engelien daler ned i skjul

Juleforberedelsene blir foretatt med vekslende intensitet blant våre medlemmer og tillitsvalgte. Det gikk rykter om at vår fylkestillitsvalgte i Vest-Agder hadde en særlig arbeidsintensiv desembermåned i heimen. Husets eksteriør pyntes med anslagsvis 8 – 10 tusen elektriske lys, inne er heller intet overlatt til tilfeldighetene. Der går det med åtte fulle banankasser med julepynt før Nils Vidar Engelien er fornøyd.

Jørund O. Gustavsen (tekst og foto)

Pyntesyk. Vi synes vi skylder våre lesere å gjøre dem litt bedre kjent med denne julepyntesyke fagforeningskameraten vår. Det er liksom ikke noen hvemsomhelst vi snakker om her heller. LO-medlem har han vært siden han begynte på Falconbridge i -71. Det er en av de store

industriarbeidsplassene i Kristiansand, hvor de produserer nikkel. Der var man selvfølgelig organisert i «Norsk Kjemisk». Deretter noen år som ambulansesjåfør – organisert i «Jern og metall». Tilbake en tur til Falconbridge, før han havnet hos Aetat etter et vellykka attfø-

ringsprosjekt, som han forteller det. Der begynte han med å registrere stillinger, før han ble fast ansatt og selvfølgelig medlem i NTL.

Tillitsmann. Skulle vi ramse opp alle tillitsvervene Nils Vidar har hatt gjennom åra, tror jeg vi må ta marsnummeret av Gaiden til hjelp. Som politisk interessert har han vært medlem av AP siden -74. De hadde eget partilag som het Stats-tilsattes partilag og der er han fortsatt leder, selv om laget ikke er aktivt for tiden. Engasjementet er der fremdeles og selv om han er mer fagpolitisk orientert for tiden, irriterer han seg kraftig over at Kristiansand har gjeninnført kontantstøtta for toåringene igjen.

Arvelig belasta. Faren til Nils Vidar var kasserer for Norsk Kjemisk på Elkem i 25 år. Der satt han i kantina og tok imot kontingenta hver torsdag. Arbeiderne fikk lønning en gang i uka og den kom i form av kontanter i lønningspose. Så måtte da også kontingenta betales kontant. Ikke sjelden ble ungene sendt, eller så kom kona for å hente penga for at ikke far skulle drikke dem opp.

På kurs. Første turen til Sørmarka gikk i -73, forteller Nils Vidar. Da var det tre ukers grunnkurs. Deretter ble det LO-Skolen i -74. Da var vi på Sørmarka i seks uker i strekk. Det var lenge før «Granbar'n» åpna. Da hadde vi egen bar i kjeller'n på C-blokka, avslører han. Vi kjørte inn til Oslo én gang i uka for å fylle opp og prisen var selvkost. Til slutt på LO-Skolen skulle det avholdes kongress. Dette var liksom eksamen. Da kom LO-lederen sjøl for å delta, men da måtte vi rydde baren, avslutter Nils Vidar, for Tor Aspengren var avholdsmann.

Hovedverneombud. Siden har det blitt full pakke med kurs fra NTL. Han prøver seg innimellom med en kurssøknad, nå også, men da får han bare beskjed om det har han vært med på før. De fleste av våre kolleger kjenner ham antagelig

som A-etats hovedverneombud. Det var han som var før nåværende, Else Husabø. Han satt i den jobben fra – 98 til -02. De sakene som gjorde mest inntrykk i den perioden var Arena og selvfølgelig «formidlingsjukset». Dette dreide seg om at det var fokus på å få registrert mange formidlinger. Det innebar at hvis en søker hadde skaffet seg en jobb og kom for å hente skattekortet sitt, spurte man om hvor han hadde fått jobb, og registrerte det som en formidling. På Evje hadde de en egen modell, forteller Nils Vidar, der formidlet de dagvakter til Evjeheimen – et pleiehjem – og registrerte hver eneste vakt som en formidling. Der fikk de gode resultater. Er det noen som kjenner seg igjen i dagens aktivitetsplaner? (Red. anm.)

Folkehjelpe. Det er kanskje Norsk Folkehjelp som Nils Vidar er mest engasjert i i dag. Det merka vi før årets TV-aksjon. Det er lokallagets sanitetsgruppe han er leder av og der driver de med førstehjelp og opplæring. De har vakter på konserter og store arrangementer. De var på Quart-festivalen i en årrekke, samt på sykkelritt og andre idrettsarrangementer. Han sukker litt over at det er vanskelig å engasjere folk for tiden. Det være seg i folkehjelpe eller i fagbevegelsen.

Julemanden. – Skulle ikke vi snakke om jula, da? Avbryter Nils Vidar intervjuet. – Du forstår det, når det er jul, så må det synes. I år har jeg rundt en 8 – 10 tusen julelys ute, men det jeg virkelig drømmer om er en nisse på taket med reinsdyr og slede. Det ene reinsdyret skal selvsagt ha rød nese, drømmer vår venn videre – og så skulle flykapteinen i SAS peke ut av vinduet før han landet på Kjevik og si: «Der nede ser dere huset til Engeliens!». Men han får ikke lov av kona – hun er redd han skal dette ned. Det er risikabelt nok å stå på en gardintrapp og feste lysene i trærne rundt om kring. Lysene må festes med klesklyper for at vinden ikke skal ta dem.

Jul inne. Det er ikke bare fasaden som pyntes opp hos Engeliens når jula står for døra. Som nevnt er det åtte kasser

med julepynt som skal distribueres i heimen. Det er nisser og nissehus, juleduker og lys, så langt øyet rekker. Særlig nøye er han på juletreet. Det skal være til taket, hvilket er over tre meter fra gulvet. Mannen på planteskolen løper alltid og gjemmer seg når jeg kommer, gliser Nils Vidar, da vet han at jeg må se på alle trærne hans før jeg bestemmer meg. Juletre til taket skal jeg ha så lenge jeg lever, fortsetter han, – men det er ikke sikkert det blir så lenge, for i fjor datt jeg ned fra gardintrappa da jeg skulle pynte det.

Pynt viktigst. Maten gjør jo også sitt i jula, men pynten er det som gir Nils Vidar

julestemning. Julemusikk er også viktig. Favoritten er «Jul i skogen» med Just-Nilsen. Den går om og om igjen. Høytiden feires hjemme med familien i fred og ro og på spørsmål om hvor lenge de holder jul, er svaret: Til siste barnå! Da får han saktens tid til å lese litt også. Bokhyllene bugner av bøker, mest krim. Ellers er han den glade eier av samtlige Donald fra 1976 fram til i dag. Pluss alle Donaldpocket som er utgitt, over tre hundre i tallet. Nå er det bare en ting som Nils Vidar ønsker seg til jul: Én meter med snø!

Mottaket på NAV Kristiansand

De siste skal bli de første, står det skrevet. Det gjelder også i NAV. NAV Kristiansand var det aller siste NAV-kontoret som ble åpnet, for mindre enn et år siden. Nå er det klart for ombygging.

Jørund O. Gustavsen (tekst og foto)

Åpenhet. Det er et særdeles åpent og luftig NAV-kontor Gaiden blir vist på sitt besøk i Kristiansand. Et stort publikumsmottak med lave pulter er det første inntrykket vi får når vi kommer inn døra. Ja, faktisk er døra noe av det som skal skiftes ut. Det er en bred glassdør som slår utover og er så tung at den byr på utfordringer selv for friske mennesker. Videre treffer vi på to lave pulter til publikumsvertene hvor vi blir vist innover i lokalene. Hele veien under en høy himmel. Atriumet strekker seg fire etasjer opp til glasstaket og gir dermed et luftig og fint inntrykk.

Bikube. Når man dukker inn under taket – dukker er vel strengt tatt en overdrivelse – til området hvor publikum møter sine veiledere, er inntrykket at man har kommet til en slags bikube med lave skillevegger og små rom tett i tett. Skilleveggene er svært lave, knapt meteren høye, med en liten plastskjerm på toppen. Det gjør at man på en måte går og kikker ned i kubens små rom når man går forbi. Dette gjør selvfølgelig sitt med brukernes opplevelse av diskresjon under oppholdet. Da vi passerte gjennom området ble det nikket og hilst flittig fra de forskjellige cellene bortover, og min velvillige omviser ble også anropt av en av brukerne som satt der. Slikt er jo bare hyggelig, spesielt når man ønsker å bli sett.

Medvirkning. Vi spør om ikke de tillitsvalgte har vært involvert i prosessen med utformingen av lokalet, hvilket vi også får bekreftet. Det har imidlertid vært foretatt vesentlige endringer i ettertid, som de tillitsvalgte ikke har kunnet påvirke. De har også påpekt ulempene med et så til de grader åpent landskap. Det hører også med til histo-

rien at de ansatte ikke fikk anledning til å se kontorene før dagen før de skulle åpne kontoret.

Sluttrapport. Det er utarbeidet en sluttrapport for forberedingsprosjektet NAV Kristiansand. Den slår fast at publikumsmottaket ikke oppfyller kravene for personvern, arbeidsbelastning og HMS. Rapporten gir også to forslag til ny utforming av publikumsmottaket som i større grad ivaretar disse kravene. De innebærer bygging av skillevegger til taket der det skal være samtalerom, samt bedre avskjerming av ansatteområde. Rapporten sier ikke noe om kostnadene, men det er klart at disse vil være betydelige. Det som slår en i dette tilfellet er at det virker noe absurd å rive ned nye vegger og innredning som ser ubrukt ut, all den stund ressurs situasjonen i NAV virker mer enn presset for oss som jobber der, samtidig som det er helt klart for de som jobber der, så vel som brukerne, at dette er helt nødvendig.

Moderne tider

Dårlige IKT-systemer har vært en bremsesko for NAV helt siden etableringen. Moderniseringsprosjektet gir oss et lønnlig håp om bedre tider.

Terje Evensen (tekst) Jørund O. Gustavsen (foto)

Utgiftene til å drifte og vedlikeholde IKT-systemene i NAV har økt betydelig de siste årene. Staten har måttet redusere annen aktivitet for å holde de eksisterende data-systemene i gang. Arbeids- og velferdsdirektøren har så treffende snakket om at vi holder systemene i live ved hjelp av plaster, slangeklemmer og Araldit.

Statsbudsjettet for 2012 bar bud om at det ikke kan fortsette sånn. Det ble bevilget 220 millioner kroner til nytt IKT-system. Staten har planlagt at utviklingsløpet vil strekke seg over seks år og beregnet en kostnadsramme på 550 millioner kroner pr. år. Men hva innebærer egentlig moderniseringsprosjektet? Gaiden har stilt moderniseringsdirektør Erik Oftedal noen spørsmål og fått svar.

På NTL NAV sin avdelingslederkonferanse på Gardermoen, nevnte du at moderniseringsprosjektet ikke handler så mye om IKT eller modernisering. Kan du utdype hva dette handler om?

Videreutviklingen av NAV handler primært om å gjøre NAV bedre for brukeren, for samfunnet og for medarbeiderne. Det er helt avgjørende at vi alltid har dette forrørst i pannebrasken. Mye går bedre i NAV og brukerne får nå bedre tjenester enn for noen år siden, men fortsatt har vi et stort potensial for å bli enda bedre. Med ny systemstøtte blir det enklere å frigjøre dette potensialet. IKT-utvikling er et verktøy for å gjøre NAV bedre.

Vil utviklingen av nye IKT-systemer bety å skape noe helt nytt eller vil det bli basert på eksisterende systemer?

I den grad det er mulig vil vi gjenbruke eller videreutvikle dagens systemer. Dette er en foretrukket løsning fremfor å utvi-

kle nytt fra bunnen av. Hvor stort omfang gjenbruk får, er det foreløpig vanskelig å si noe om.

Er det snakk om ett helhetlig system i retning av Arena eller flere småprogrammer som Pesys, Bisys og Gosys?

Målet er å lage mindre delsystemer som sammen løser oppgavene. Det vil gjøre det lettere å bytte ut enkeltdele av IKT-systemene våre fremover og dermed gi oss økt fleksibilitet. Men brukere og medarbeidere skal i større grad enn i dag ha en sammenhengende arbeidsflate og ikke merke om det er den ene eller andre systemkomponenten som løser oppgaven. **Hvilke systemer er det som ikke overlever seksårsprogrammet?**

Slik vi nå har planlagt programmet, legger vi opp til å fase ut Infotrygd, men mye kan skje i løpet av de seks årene programmet varer. For oss er det viktigste å etablere gode løsninger for brukere og medarbeidere og sikre stabil, fleksibel og mest mulig økonomisk drift av IKT.

NAV er tidligere kritisert for å bruke mye penger på ekstern konsulentbistand? Hva klarer vi selv nå og hva må vi kjøpe utenfra?

Vi har som utgangspunkt at vi bruker interne ressurser når vi kan. Samtidig er det hensiktsmessig å leie inn kompetanse på områder hvor vi i en utviklingsperiode trenger mye. NAV baserer seg på kjøp av tjenester for utvikling av IKT-tjenester, og det vil også programmet gjøre.

Hvordan tenker dere å involvere medarbeiderne i denne utviklingen? Vil de bli brukt som en ressurs eller må de forholde seg til det som etter hvert kommer?

Medarbeidere i etaten vil bli trukket inn i arbeidet, både for å avklare behov, utvikle løsninger og i innføring og omstilling.

Hvordan vil medarbeiderne merke moderniseringsprosjektet i det daglige arbeidet? Når vil de merke at ting begynner å bli bedre?

Første større leveranse fra programmet er planlagt til høsten 2013. Etter det legger vi opp til to leveranser i året. Det er klart at dette vil stille krav til organisa-

Erik Oftedal (foto: NAV)

sjonen. Høsten 2013 kan virke lenge til, men vi mener det er viktig å ha tid til å sikre at den første leveransen fungerer godt. For hver leveranse skal NAV bli bedre.

Hvordan er opplæringen tenkt å foregå?

Vi vil bygge videre på de erfaringene vi har gjort oss i NAV f.eks. knyttet til pensjon, arbeidsavklaringspenger og nå sist Gosys. Det vil bli e-læring, samlinger og skulder-ved-skulder. Målet er at flest mulig skal få den opplæringen de trenger og slippe å delta på opplæring i ting de allerede behersker.

Det er ambisjoner om å skape stor grad av selvbetjeningsløsninger og automatisering. Vil vi i framtiden risikere et NAV som er fremmedgjort for brukere som ikke henger med på IKT-revolusjonen?

Det vil fortsatt være NAV-kontor i alle landets kommuner. Ved at de som trives med selvbetjening bruker dette, får vi bedre anledning til å hjelpe de som har behov for det. Vi skal heller ikke glemme at nye teknologiske løsninger er et kjempeskritt for brukere som i dag sliter med å komme til NAV-kontoret.

Ser du for deg automatisering som i stor grad er basert på krav som overhodet ikke er berørt av menneskehen-

der? For eksempel krav om dagpenger der alle opplysninger blir hentet fra Altinn og Skatteetaten, for så å bli automatisk beregnet og utbetalt?

Målet er å automatisere en så stor

Det gamle trappes ned og moderne systemer overtar i NAV.

del av saksbehandlingen som mulig. Men det vil nok på alle ytelser være oppgaver som krever manuell behandling, enten fordi IKT-løsninger blir for dyre eller fordi det handler om skjønsspørsmål.

Med en estimert innsparing på 1000 årsverk, kan vi anta at medarbeiderne i en nedbemannet etat vil oppleve et like stort arbeidspress som de gjør i dag?

Nye IKT-løsninger vil frigjøre om lag 1000 årsverk. Hva de skal brukes til er opp til regjering og storting å bestemme. Vi tror det er lurt å reinvestere disse i økt oppfølging av bruker.

Hva kan gå galt og hva er risikoen for at det kan gå galt?

Så store utviklingsprosjekter har alltid risiko ved seg. Det er jo ikke noe vanskelig å lage dramatiske historier

som at alt går galt, men etaten har gjennomført en rekke store prosjekter de siste årene og har mye god kompetanse til å sikre gjennomføring og unngå risiko. Nå legger vi planer som skal gjennomgås av en ekstern kvalitetssikrer, blant annet for å passe på at vi ikke tar for stor risiko. Jeg føler meg trygg på at dette vil gå bra.

Gode råd er gratis. For NTL NAV sin del, er det sterkt å håpe at etaten vil lytte til erfarne fjellfolk som har vært ute en vinterdag før, for eksempel NTL-tillitsvalgt for NAV Pensjon, Ove Tofslund. Ove har lang fartstid som tillitsvalgt i NTL. Han var datatillitsvalgt for NTL i trygdeetaten da det berømte IKT-utviklingsprosjektet Tress 90 havarerte for snart 20 år siden og han var en høyst tilstedeværende tillitsvalgt under gjennom-

føringen av pensjonsprogrammet i NAV. Han har noen råd å gi når NAV nå går inn i moderniseringsprosjektet.

Ove er opptatt av de ansattes medvirkning. –Det er viktig å få organisasjonene inn i styringsgrupper og prosjektgrupper slik at vi har kontroll på det som skjer. I dette ligger det også at vi må la færrest mulig innleide konsulenter styre prosjektet. Jeg har ellers erfart at vi må ha god fokus på test. Bruk for all del etatens folk til testprosedyrer og som utførere av testene og vær så snill og ikke sett i gang noe som ikke er godkjent. Ove er av den oppfatningen at Tress 90-prosjektet grunnstøtte og sank fordi de hadde bevegelige mål og fordi det ble laget på en teknisk plattform som ikke var ferdig utviklet. Dette understreker behovet for å gjennomføre moderniseringsprosjektet med en stø hånd.

Ikke nødvendigvis et pluss

Avtalen om fleksibel arbeidstid i staten – den såkalte fleksitidsavtalen er ment som et gode for medarbeiderne for at de skal kunne bruke oppspart tid når de har behov for fri til private gjøremål. Vi har ofte sett at arbeidsgiver har bedt medarbeidere løse presserende arbeidsoppgaver ved bruk av plusstid.

Jørund O. Gustavsen (tekst)

Prinsippsak. NTL NAV mottok for en tid tilbake en henvendelse fra et av våre medlemmer. Vedkommende hadde 40 timer plusstid før han/hun ble sykmeldt. Etter en periode med sykmelding ble det klart at utgangen på dette var uføretrygd. Vårt medlem ba da om å få utbetalt lønn for plusstiden, noe som

skulle vise seg ikke å bli enkelt. Fylkesledet var i utgangspunktet positiv og ga lønnsentralen beskjed om å utbetale beløpet, men disse nektet. De henviste til at Riksrevisjonen hadde påpekt at utbetaling av fleksitid i etaten hadde forekommet, men at dette var i strid med særavtale om fleksibel arbeidstid i staten.

Landsforeningen tar saken. Trygve Baltzersen tok opp saken på vegne av NTL NAV med lønnsentralen i Leikanger. Noe overraskende fikk han svar fra Hans I. Dahl i HR-stab i Direktoratet og enda mer overraskende var dette krystallklart: «*Da gjenstår spørsmålet om hvem som bærer risikoen for at plusstid «mistes».* Dette er ut fra alminnelige betraktninger primært en spørsmålsstilling som i første rekke avhenger av hvem som kan initiere eksistensen av plusstid. Dette er utvilsomt den ansatte selv» Her er to ting fastslått: For det første kan aldri arbeidsgiver be noen om å jobbe plusstid, de kan kun pålegge overtid. For det andre er det arbeidstager som bærer ansvaret for at plusstiden blir

avspasert. Det må selvsagt skje etter avtale med arbeidsgiver.

Maks 45 timer. Fleksitidsavtalen sier følgende: «*I rimelig tid før avregningsperiodens utløp, skal arbeidsgiver og arbeidstaker planlegge hvorledes opparbeidede pluss timer, som ikke kan overføres, skal kunne avspaseres før avregningsperiodens utløp.*» Det innebærer altså at man får strøket de pluss timene som overskrider taket på 45 timer ved årets slutt. NTL er kjent med at dette skjer, men vi kjenner ikke omfanget. Geir Jansen på NAV Alna forteller til Gaiden at han på det meste hadde over 90 timer pluss, og at dette hadde med ekstrem arbeidsbelastning å gjøre. Det var en tid lav bemanning på hans arbeidsområde og han følte at han måtte gjøre en ekstra innsats for at ikke brukerne skulle lide for mye. Han understreker at ledelsen har vært oppmerksomme på problemet og at det nå er laget en plan for nedbygging av plusstiden hans.

Strekker seg. I skrivende stund ser saken nevnt innledningsvis til å få en positiv løsning. Arbeidsgiver har etter påtrykk funnet å kunne utbetale plusstiden til vårt uføretrygdete medlem som overtidsbetaling. Den saken er i så fall løst, men prinsippene er likevel fastslått. Trygve Baltzersen, som har fulgt opp saken for NTL er litt overrasket over dette og har følgende kommentar: «I svaret går direktoratet svært langt i å fraskrive seg ansvar for ansattes opparbeiding av fleksitid. Det framstilles nærmest som om det er den ansatte som styrer dette fullt og helt, uten kontroll av arbeidsgiver. En slik tolking ville betydd at arbeidsgivers rett og plikt til å lede og fordele arbeidet er satt delvis ut av spill, så snart medarbeideren opparbeidet plusstid. Dette er et interessant standpunkt.»

Jørn Y. Walmestad er direktør og tusenkunstner på PS:hotell

Hotell i særklasse

Det har kommet oss for øre at et nytt hotell er i ferd med å åpne i Oslo. Der staben i overveiende grad består av personer som deltar i arbeidsrettede tiltak. Utvilsomt et hotell verdt å besøke.

Terje Evensen (tekst) Jørund O. Gustavsen (foto)

Kun få minutter til fots fra Arbeids- og velferdsdirektoratet, der hvor Møllerveien møter Maridalsveien i det gamle industriområdet Vulkan, ligger PS:hotell. Det er et område som er

sterkt preget av utvikling. Gamle og nye bygninger i skjønn forening. Der ligger Nasjonal scene for dans og der skal Mathallen by fram kvalitetsmat fra høsten 2012. Og der vil PS:hotell representere et nytenkende overnattingstilbud når de åpner dørene for full drift den 2. januar, side om side med hotellet Scandic Vulkan.

Annerledes. Jeg har fått anledning til å bestille overnatting på hotellet og blir slått av hvor annerledes dette virker da jeg sjekker inn en ettermiddag i desember. Der møter jeg et resepsjonsområde med en munter, kreativ og fargerik møblering. Jeg møter to vennlige resepsjonister som har denne gode kombi-

nasjonen av profesjonalitet og uhøytidelighet. Om disse er tiltaksdeltakere eller ordinære ansatte, vet jeg ikke. Jeg føler meg velkommen.

De gode relasjonene. Gaidens redaksjon er invitert til en prat med direktør Jørn Walmestad, som vil berette om sine ideer bak hotellet. –Jeg har erfaring fra et næringsliv der spisse albuer er viktig og hvor vi jobbet for å få maksimal omsetning til lavest mulig kostnad, forteller Jørn, som åpenbart må ha fått en oppvåkning etter hvert. –Jeg fikk en helt ny filosofi og ble opptatt av de gode relasjonene mennesker i mellom, av hva gode kolleger kan skape. Jeg ble opptatt av fornuftig salg til en fornuftig kostnad

1

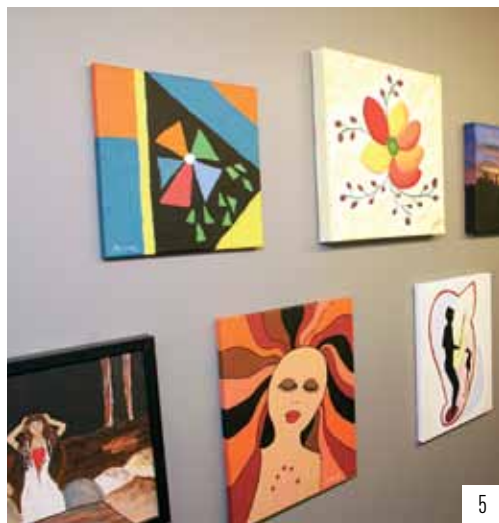
2

3

4

5

1. Ass. kjøkkensjef Christian

2. To blide renholdere som insisterte på å få bilde i bladet

3. Kenneth og Nicolay er de første du måter på PS:hotell

4. Et av rommene – alle interiørdetaljer er produsert på ITAS og hvis du liker dem, kan du få kjøpt dem

5. Kunsten på veggene er også originalarbeider av tiltaksdeltagerene på ITAS

og mener at bedriftene som tenker slik vil overleve.

En tanke bak alt. PS:hotell er utviklet av arbeidsmarkedsbedriften Industritjenester AS, eller ITAS. Med disse fire bokstavene vil de engasjere seg i Inkludering, Toleranse, Ansvar og Samhold. Nettopp dette har stått sentralt når Jørn har bølret seg med utviklingen av hotellet. –Det er en tanke bak alt vi gjør her. Alt følger ett spor og det er at vi skal være inkluderende, vi skal vise toleranse. Vi skal være en læringsarena for mennesker som trenger tid og som trenger anerkjennelse. Når vi skal bygge

selvtillit hos disse menneskene må vi ta hensyn til annerledeshet. Vi vil tone ned hotellbetydningen overfor våre gjester. Kom som du er, kaffekopp, god mat, sove litt. Her er dessuten alt til salgs. Interiøret på rommene er laget av tiltaksdeltakere hos ITAS og dette kan gjestene kjøpe, forteller Jørn.

Unikt. Jørn forteller at han egentlig ikke er en hotellmann. –Men jeg er jævlig fritenkende og jeg jobber nå med mennesker som kan hotell. Jeg har ledd så mye sammen med interiørarkitekten Lars Helling når vi har jobbet med utviklingen og det skal være humor i det vi

gjør her. Møbler kan leke med hverandre og være morsomme, mener Jørn som forteller at de har skapt alt selv. –Vi er et unikt hotell og har ikke hatt noe å sammenligne oss med i utviklingen. Vi har funnet opp kruttet selv, men vi har laget det i samarbeid med deltakerne her. Dette har gjort det mulig for et menneske som har stått utenfor arbeidslivet i 15 år å gå rett inn i styringsgruppen. Vi har lyttet til hans ideer og bidratt til selvaksept og erkjennelse.

Miljøvennlig. Energiøkonomisering har stått helt sentralt for PS:hotell og de kan slå i bordet med utmerkede resultater.

–Vi er i en såkalt energiklasse A, forteller Jørn. –Dette er basert på målinger foretatt i forhold til byggets forventede energibruk. Vi er målt til 117 kwh pr kvadratmeter, mens det normale ligger på 300 kwh. Det er kun tre bygninger i Norge som har oppnådd energiklasse A og det første av disse var Bellonabygget.

Samarbeid med NAV. Arbeids- og velferdsdirektoratet var høyst involvert i samarbeidet som førte til PS:hotell. –Direktoratet er å berømme. De lot seg inspirere av et hotell i Trieste med tilrettelagte arbeidsplasser og så en mulighet i vårt konsept, forteller Jørn som allikevel har opplevd baksider ved samarbeidet med NAV. –Vi ville i utgangspunktet ha 25 tiltaksplasser for å ha noe finansielt i bunn, men ble fratatt 15 av disse. Egentlig har vi et behov for 50 årsverk for å drive hotellet og hodepinen vår blir større ved at unge mennesker som vil, opplever å bli avvist av systemet. NAV har for øyeblikket problemer med å formidle de rette menneskene til oss.

Motivasjon. De rette menneskene må være motiverte for å jobbe på hotellet. –Vi må treffe folk på motivasjon, da har vi noe å ta tak i, uavhengig av hva slags type tiltak de går på, mener Jørn. –Folk er her så lenge det er nødvendig, men målet er at de skal ut i ordinært arbeid. Vårt nabo-hotell Scandic Vulkan har allerede sagt at de skal være de første til å ansette en person fra oss. Mens Mathallen vil rekruttere fire logistikkmedarbeidere fra oss når de åpner i oktober 2012. Da har vi oppnådd noe. Vi måler vår suksess utelukkende i overgang til fast arbeid.

Kvalitetsarbeid og nytenkning. Det er lite som virker tilfeldig med PS:hotell og som tidligere nevnt er det en tanke bak alt. Også navnet på hotellet. Her har de tatt tak i det latinske begrepet «post scriptum». –PS står for oss som en oppsummering av så mange historier og livsskjebner. Nå summerer vi opp det vi har gjort av kvalitetsarbeid og nytenkning, resonnerer en engasjert hotelldirektør som ikke engang har direktørtittelen på sitt visittkort. –Her har vi en flat struktur og alle er en like viktig del av et team.

Gaiden har forsøkt restauranten på PS:hotell. Det gav mersmak.

Terje Evensen (tekst)

Selv om ikke restauranten er i ordinær drift ennå, har de ingen problemer med å ta imot tre sultne gjester fra redaksjonsutvalget. Nettsidene varslers om et kjøkken som stråler av arbeidsglede og inkludering. "Kjøkkensjef Trælnes sørger for opplæring og topp kvalitet. Vi vet å sette service og kvalitet i høysetet fordi du som gjest er viktig for oss". Dermed har de lagt lista.

Vi er blitt fortalt at 90 % av de som jobber i restauranten er på tiltak. Tidligere på dagen har vi hatt en prat med assisterende kjøkkensjef Christian. Han forteller at dette er en annerledes restaurant. Det er en læringsarena uten det sedvanlige, stressende tempo og det er ingen sinte kjøkkensjefer som "pisker" kokkene. Christian påpeker likevel at det er hans jobb å forberede sine tiltaksdeltagere på hvordan det fungerer i det ordinære arbeidsliv.

Forretten whiskymarinert elg med parmesanost fungerer i alle fall aldeles strålende. Kjøttet er så mørt at det nærmest går i oppløsning på tunga. Fortsettelsen holder like høy klasse. Anne Birgit og Jørund får servert laks, mens undertegnede prøver seg på confitert andelår. Begge rettene blir servert med pommes anna. Da hovedretten er fortært til ektefølt henrykkelse, må Anne Birgit kaste inn håndkleet og gi avkall på desserten. De to herrnene, derimot, har mager til mer og går vellystig løs på desserten, sjokolademousse med marinert frukt og jordbærcoulis. Måltidet er fullendt.

En høyst tilstedeværende, vennlig og humoristisk tone fra servitørene bidro også til at opplevelsen var så god. Det var flere servitører til stede, både erfarne bransjefolk og tiltaksdeltagere under opplæring. De var alle genuint opptatt av at vi hadde det bra. Det er godt å oppleve arbeidsplasser som er inkluderende og lar mennesker prøve seg i arbeid.

Vi konstaterer at gjester som velger seg et måltid på PS:hotell har mye godt i vente.

Vi evalueres og evalueres og evalueres...

Professor Anne Lise Fimreite, som leder evalueringen av NAV, har sammen med Jacob Aars vært redaktører av årets tredje utgave av Nordiske Organisasjonsstudier som denne gang handler om NAV-evalueringen. Her tar Fimreite og Aars for seg resultatet av reformen så langt sett i forhold til målene. De tar utgangspunkt i Stortingets ambisiøse mål for NAV: NAV er instrumentet som skal føre flere nordmenn fra passivt trygdemottak til arbeid, sette brukernes behov i sentrum, og levere en helhetlig og effektiv velferdsproduksjon.

Anne Birgit Nilsen (tekst) Terje Evensen (foto)

NAV legger beslag på om lag en tredjedel av det norske statsbudsjettet, for 2011 betyr dette i overkant av 300 milliarder kroner, noe som igjen betyr at etaten utbetaler 10 000 kroner hvert eneste sekund! Av den grunn er det selvsagt svært interessant å evaluere dette gigantprosjektet som NAV-reformen er.

Den pågående evalueringen av NAV-reformen er finansiert av Norges forskningsråd og er organisert som ett forskningsprosjekt hjemmehørende ved Uni Rokkansentret. Seks andre forskningsinstitusjoner deltar også. Evalueringen startet opp 1. august 2007. Oppdraget var å se hvilke følger organisasjonsendringen i NAV får når man tar målsetningen i reformen som utgangspunkt. Evalueringen er delt i to. Den første delen av evalueringen studerer prosessene rundt etablering og iverksetting av NAV – sentralt, regionalt og lokalt. Denne delen skal være sluttført ved utgangen av 2011. Den andre delen av evalueringen, som startet opp høsten 2010, skal studere resultatene av reformen sett i forhold til målsettingene, og skal holde på til årsskiftet 2013/2014.

I slutten av oktober arrangerte Norges forskningsråd og Uni Rokkansentret en åpen konferanse under tittelen «Fem år med NAV-reform og NAV-evaluering». Her ble både tidsskriftet Nordiske Organisasjonsstudier presentert i tillegg til at flere av forskningsresultatene ble presentert og diskutert.

Professor Fimreite definerer NAV-refor-

men mer som en forvaltningsreform enn en velferdsreform. Hun begrunner dette med blant annet at personell, prosedyrer og prosesser er reformens viktigste virkemiddel for å nå målene.

Jacob Aars ved Rokkansenteret har sett på partnerskapet mellom kommunene og staten. Han viser til resultatet fra en undersøkelse gjort blant alle kommunenes ordførere og rådmenn sommeren 2011. Her viser det seg at en stor del av ordførerne føler seg lite involvert i etableringen av de lokale NAV-kontorene, mens rådmennene derimot opplever seg mer involvert. Interessen og oppmerksomheten fra lokale folkevalgte oppleves også som liten. NAV-reformen blir derfor sett på som et administrativt mer enn et politisk ansvar. Kommunene har også en opplevelse av statlig dominans, noe som kompliserer partnerskapet.

Tone Alm Andreassen ved AFI har fulgt NAV-reformen over flere år. Hun leder en av modulene som har jobbet lengst med evalueringen. Alm Andreassen er overrasket over at det synes som om flere av NAVs ansatte er mer opptatt av den praktiske gjennomføringen enn av vyene om å hjelpe «hele mennesket». I 2008 hadde hele 80 % av NAVs ansatte tillit til at reformen skulle kunne gi et bedre tilbud til brukerne enn det de hadde fra før. I 2010 var det bare 59 % av de ansatte som hadde tro på det.

Alm Andreassen trekker fram forvaltningsenhetene som et eksempel på at intensjonene ikke er nådd. Begrunnelsen

Tone Alm Andreassen, AFI

for å skille ut ytelsessaksbehandlingen var å bedre kvaliteten i ytelsesforvaltningen, frigjøre personalressurser til oppfølging av brukere med store behov samt at NAV-kontorene kunne konsentrere seg om oppfølging. Resultatet derimot viser at en har fått lengre saksbehandlingstider og høyere bunker med ubehandlede saker. I tillegg har NAV en teknologisk infrastruktur som ikke støtter opp under arbeidsdelingen.

Assisterende arbeids- og velferdsdirektør Yngvar Åsholt var tilstede på konferansen, og han sier til Navet at han synes resultatet så langt er oppløftende. – Sett i lys av en utrolig krevende reform og store og samtidige innholdsreformer, synes jeg at resultatene som ble lagt fram er oppløftende for NAV, sakser vi fra Åsholts uttalelse til Navet.

Tariffkonferansene er gjennomført

Forberedelsene til neste års lønnsoppgjør er i gang. Som vanlig har det skjedd gjennom LO Stats tariffkonferanser.

Terje Evensen (tekst)

Landsforeningen sendte tidligere i høst ut en oppføring til våre tillitsvalgte om å delta på tariffkonferanse. En av de som fulgte oppfordringen, var avdelingsleder for NTL NAV Buskerud, Hans Martin Solberg. –Det er viktig å være tilstede på disse tariffkonferansene da det er en arena for å synliggjøre NTL NAVs synspunkter. Det skaper også et nettverk mot andre statlige fagforeninger og disse bidrar til at det alltid er noe å lære for meg, mener Hans Martin.

Sosial dumping. Hans Martin synes det var positivt at tariffkonferansene handlet om mer enn tariff. –LO Stat tok særskilt opp temaet sosial dumping, noe som er i ferd med å bli et stort samfunnsproblem. Vi fikk en praktisk innføring fra tillitsvalgte som føler dette problemet på kroppen. Solidaritet vil bli et tema i lønnsoppgjøret og dette synes jeg er bra.

Dempede forventninger. Sitter så Hans Martin igjen med forventninger om et sjenerøst lønnsoppgjør? –Vi er godt stilt i Norge da vi i europeisk sammenheng har opplevd noe så unikt som reallønnsvekst de siste årene. Men finanskrisen har bidratt til at jeg ikke har forventninger om et sjenerøst oppgjør. Frontfagmodellen ble diskutert på tariffkonferansen, men det framkommer ikke noe klart

Hans Martin Solberg, Hanne Nordhaug, Torild Hals og Jeanette Sogn fra NTL NAV var på tariffkonferanse i Larvik

alternativ til denne. Heldigvis har den ikke vært så rigid de siste årene og LO Stat må jobbe for at modellen ikke gjør at de statsansatte stadig sakker akterut lønsmessig.

Fortsatt kamp

I forrige nummer av Gaiden omtalte vi Monica Okpe, oppsagt tillitsvalgt på DHL, som slåss for jobben sin og for sine faglige rettigheter. NTL NAV Oslo deltok i en støttemarkering for henne 11. oktober.

Jørund O. Gustavsen (tekst og foto)

Appeller. Mange fagforeningstopper hadde funnet veien til DHL's anlegg på Ulven i Oslo denne dagen. Først ute var Mac Urata, en av lederne for den internasjonale transportarbeiderforeningen ITF. Han talte om behovet for solidaritet over landegrensene. Monica Okpe hadde selv deltatt i en internasjonal delegasjon som skulle støtte streikende transportarbeidere i Tyrkia. Det var dermed rimeleg at ITF nå støttet Monica. Han sa videre

at de etter hvert begynte å bli vant med brudd på faglige rettigheter rundt om kring i andre land, men fant det alarmerende at dette nå ser ut til å gripe om seg også i vår del av verden.

Faglig solidaritet. Roy Pedersen, den markerte leder av LO-Oslo, manet i sin appell til faglig solidaritet og fortsatt kamp. Vi skal kjempe en dag mer enn DHL. Turid Thomassen fra Rødt, appellerte til folks lommebok, om å yte en skjerv til Monica så hun kan fortsette kampen uten å lide økonomisk for dette.

Reaksjoner. En av medlemmene i den lokale klubben kunne meddele forsamlingen om at DHL hadde besluttet å trekke de av sine ansatte som deltok i demonstrasjonen i lønn. Dette til tross for at den fant sted i lunsjen. Vi fikk også vite at Kraft Foods Norge, tidligere kjent som Freia, hadde sagt opp sin avtale med DHL etter påtrykk fra sin lokale hovedtillitsvalgt.

Monica Okpe får bred støtte, blant annet fra NTL NAV Oslo

København for arbeidere

København er mer enn Tivoli og røde pølser. Der har de også fått sitt eget arbeidermuseum. Det er vel verdt et besøk.

Jørund O. Gustavsen (tekst og foto)

Folkets hus. I 1879 fikk København sitt første «Arbejdernes forsamlingsbygning» eller folkets hus, som vi sier her hjemme. Det gjorde nytta i mange år med fagfo-

reningskontorer, festsal og møtelokaler. De har gjennom tidene vært brukt til alt fra politiske møter, juletreffest, ball og begravelser. Til sist altså som museum.

Utstillingene. Her er det flere interessante utstillinger. Man kan følge industriarbeiderens utvikling fra 1800 tallet, frem til i dag. Her får man et innblikk i hvordan det var å jobbe på B & W verftet, eller lodde kretser på Bang & Olufsens radiofabrikk. Man kan gå på besøk til familien Sørensen for å se hvordan det så ut i et industriarbeiderhjem på begyn-

nelsen av 1900-tallet. Det er også en egen utstilling om selve huset og hva som har foregått innen dets fire vegger.

50-tallet. En stor utstilling er i sin helhet viet 50-tallet, eller «halvtredserne» som våre danske venner insisterer på. Det er en suveren utstilling som tar deg gjennom en handlegate, med melkebutikk, baker, radioforretning, damekonfeksjon og leketøysforretning. Dette for å fortelle om økende forbrukskultur og slutten på rasjoneringen etter krigen. Du kommer inn i stua til vanlige folk på femtitallet og kan nikke gjenkjennende til gjenstandene som er utstilt der. Til og med vaskekjelleren får du besøke og kan der se datidens modell av vaske-maskin. Blir du litt sliten og tørst, kan du sette deg ned for å ta en kopp kaffe-erstatning og et stykke krisekake, eller rett og slett en Stjernepilsner. Sistnevnte kom fra arbeidernes eget bryggeri; Stjernen. Det blir i dag lisensprodusert av et mindre bryggeri og solgt i Arbejder-museet.

Mange tilbud. I tillegg til de faste utstillinger er det også midlertidige utstillinger av varierende karakter. Da Gaiden besøkte museet, var det malerier over temaet; trafficking – kvinner til salgs. Museumsbutikken byr på noe for enhver smak; alt fra gamle plakater, snurrepipperier og nips, til bøker om arbeiderbevegelsen. Det aller beste tilbudet finner man faktisk i kjelleren, der Cafe og ølhalle 1892 befinner seg. Det er en udmerket dansk frokostrestaurant, som byr på tradisjonelle smørrebrød med alt tenkelig tilbehør.

Jon Roli prøver seg som elektronikkarbeider

Runa Blomstrand er husmor i arbeiderleilighet anno 1920

ARBEJDERMUSEET

Rømersgt. 22
Åpningstider: Alle dager 10.00 – 16.00
www.arbejdermuseet.dk

Det alternative København

Som i store byer ellers så har også København sine baksider. Rusmisbrukere, fattige, tigere og hjemløse, det er sider ved byen vi umiddelbart ikke tenker på når vi skal planlegge bybesøket. Vi byttet ut den tradisjonelle sightseeingturen med en tur til byens skyggeside. Blant byens hjemløse, i bydeler langt utenfor turistområdene. Vi var på Poverty Walk.

Anne Birgit Nilsen (tekst og foto)

Ideen med Poverty Walks er å undervise og trene motiverte hjemløse til å fungere som engasjerte byvandringsgaider som inviterer innbyggere og hovedstadsbesøkende på vandring i de hjemløses univers. Underveis på turen presenteres deltakerne for gaidens erfaringer med livet på gaten, fattigdomslokalteter, historiske severdigheter og københavnske avkroker. Poverty Walks ønsker å ta et oppgjør med fordommer og uvitenhet om livet på gaten. Gi de utstøtte, de hjemløse, rusmisbrukerne og psykisk syke et ansikt.

Den vel 50 år gamle Elisabeth Jonsson, opprinnelig svensk, men med mange år som hjemløs i København, tok oss med på en reise i bydelen Christianshavns bakgater. Elisabeth forteller åpent om sin bakgrunn. Om sin noe rotløse og kaotiske oppvekst i hjemlandet Sverige som resulterte at hun allerede som 17-åring forlot hjemmet. Da hun etter hvert havnet i København ble Christianshavns bakgårder hennes hjem. Ja, hun omtaler virkelig bakgårdene som sitt hjem, og de andre hjemløse i bydelen som sin familie og gode venner. Det er en tøff historie Elisabeth beretter. Kampen for å finne mat, en soveplass

for natten, få vasket seg, rene klær, behovet for å ruse seg, holde varmen, overleve – det er en sterk beretning. I fortellingen skinner hennes kjærlighet til byen igjennom, ømheten overfor sine venner i gate miljøet og respekten overfor mennesker som har det vanskelig. Hun er ærlig, ber ikke om sympati eller almisser, pynter ikke på historien, men gir oss et innblikk i en verden vi knapt har hørt om.

Vi følger etter Elisabeth på vår runde i Christianshavn. I løpet av to timer får vi høre om de historiske begivenheter i bydelen. Hun kan sin lekse den gode gaiden. Vi får også innføring i hvor man kan skaffe seg rimelig mat, hvor det er mulig å få ei seng for natten, hvor de kan få tatt seg en dusj. Hun viser oss steder hvor det er mulig å få rene klær, hvor de kan legge igjen sine egne skitne klær og finne seg noen nyvaskede. De klærne du legger igjen blir vasket, og etter ei stund er det kanskje andre som ser nytte i de klærne. Det byttes på, og det er helt greit, forteller Elisabeth. Hun forteller oss hvor det er mulig å bruke toalettet uten å bli jaget vekk.

Turen ender i fristaden Christiania og også her kan hun sin historie. Hun er kunnskapsrik, engasjerende og dyktig. At hun har et liv som mangeårig bostedsløs betyr ikke at hun ikke kan bidra med noe, både for seg sjøl og for samfunnet. Og prosjektet Poverty Walks har gitt henne denne muligheten.

Fattigdomsbekjempelse har over lengre tid vært et satsingsområde i København kommune.

Prosjektet 'Udenfor' er et av de privat initierte prosjektene som kommunen har finansiert. Udenfor kombinerer gateplanarbeid blant de hjemløse med undervisning og forskning. Prosjektet er landsdekkende og engasjerer seg både i mennesker som enten er hjemløse eller svært marginaliserte og med fenomenene hjemløshet og utstøtelse. En av aktivitetene som er etablert av Udenfor er Poverty Walks.

Prosjektleder for Poverty Walks,

Elisabeth Jonsson er vår stolte gaid

Susanna L. Sønderlund, forteller at Poverty Walks nå drives i regi av Sosialforvaltningen i København kommune. Formålet er å gi en meningsfull sosial aktivitet for «skjeve» innbyggere. Dette skal på sikt skal resultere i reell aktivitet/arbeid som hindrer avhengighet av offentlige ytelser. – Vårt prinsipielle utgangspunkt er at alle mennesker skal få mulighet til å utvikle seg positivt i samspill med det øvrige samfunnet. Poverty Walks gir mulighet til personer som har behov for en fleksibel aktivitet, det synliggjør de usynlige og blir en stemme mot samfunnets uvitenhet og fordommer. En idé for vår egen hovedstad?

NTL NAV Oslo

På ideologisk svenskehandel

Selv om turen gikk til København, var Ali Esbati fra Manifest analyse leid inn for anledningen for å snakke om Sverige og hvor galt det kan gå med velferdsstaten under borgerlig styre. Han forklarte hvordan det var mulig for en borgerlig regjering å nedbygge store velferdsgoder og så bli gjenvalgt.

Jørund O. Gustavsen (tekst og foto)

Sverige. For å forstå hvordan våre svenske naboer tenker innen velferdspolitik, er det viktig å se på hvordan deres ekvivalent til NAV ser ut. Der er man medlem i en fagforening som er knyttet til en A-kasse. A-kassan er forsikringsselskapet som betaler ut penger hvis du blir arbeidsledig. Arbeidsförmedlingen driver bare arbeidsformidling, de forvalter ikke ytelser på samme måte som i Norge.

Fagforeningsknusing. Ali forteller om hvordan fagforeningene massivt har mistet medlemmer. Det har blitt dyrere å være med i «a-kassan». Det opereres med differensierte satser, oftest er det dyrere for lavtlønte. Mens en som jobber innen bank og finans betaler 85 kr i måneden, må en bygningsarbeider ut med 320 kr. I tillegg har det blitt vanskeligere å bli kvalifisert til dagpenger og man får lavere utbetalinger. Resultat: Mer enn en halv million har forlatt «a-kassan» og dermed også fagforeningene, hvilket igjen fører til at bare en av tre arbeidsledige får dagpenger.

Sykepengekutt. Det går ikke bedre om du blir syk i Sverige: Etter 90 dager stan- ser sykepengene hvis man ikke kan være

Ali Esbati gav et skremmende bilde på hvordan det har gått med den svenske velferdsstaten.

i annen jobb hos samme arbeidsgiver. Etter 180 dager skal man prøves mot andre jobber, og til slutt etter 365 dager har man som i Norge, ingen rett til sykelønn, men man kan søke om utvidet periode med lavere sats opp til 550 dager. For øvrig er det jo slik at man har karensdager i Sverige, det vil si dager uten lønn før ytelsene starter ved sykdom. De nye reglene fører til at saksbehandlerne tvinges til å ta meningsløse beslutninger. Et eksempel er den 41 år gamle frisøren, Pernilla Romsäter som fikk vondt i armen. Etter et halvt år fikk hun beskjed om at hun ikke lengre fylte kravene til å motta sykepenger og måtte finne seg nytt arbeid hun kunne klare

med de plagene hun hadde. Hun var da tvunget å si opp jobben, og søkte dagpenger. Det førte til at hun fikk avslag, da hun selv hadde sagt opp jobben.

Utallige eksempler. Ali trekker fram flere eksempler om den nye lovgivningens ekstreme utslag. En mann må gå til dialyse på sykehus 20 timer pr uke. Han har svært dårlig syn og han sitter i rullestol. Nå sier Försäkringskassan at han må søke arbeid. Ali forteller historien om en sosialklient som hadde søkt om matpenger. Hun fikk kommunens sosionomer på døra for at de skulle undersøke hva som fantes i kjøleskapet. Der fant de ½ pakke margarin, 1 pose frosne grønnsaker, 1

falunkorv, og ½ pose makaroni. Dette slo de fast at burde holde til en ikke kroppsarbeidende kvinne i 1 ½ til 2 uker. Det verste var likevel et tilfelle som endte i selvmord. Ali understreker at dette er ikke enkeltstående eksempler som pressen har gravd frem. Han viser oss hundrevis av presseklipp om slike saker, og understreker at de fleste tross alt velger å tie stille om forholdene.

Retorikk og tull med tall. I Sverige ser vi det samme som i Norge: De borgerlige partier og politikere strør om seg med tall og roper: «Ulv, ulv!». Vi husker NHO-konferansen på Operaen tidligere i år: Velferdssfelle – stadig flere velger å ikke arbeide. Det lønner seg liksom å gå på trygd. Torbjørn Røe Isaksen slår alarm om dramatisk økning i antall unge blir uføre. Samme retorikken benytter altså de borgerlige partiene i Sverige seg av. Vi tar med et sitat fra Reinholdt selv: «Det här friska folket som har varit så sjukskrivet, där hundrausentals har lämnat arbetsmarknaden. Nu byter vi det **mot ett system som reagerar ...** Nu ska vi bort från **det här passiva**, att inte göra något, att människor får lämna arbetsmarknaden». I praksis betyr det at man går fra «welfare» til «workfare», det siste innebærer at man i stedet for å motta støtte for å komme i arbeid, blir straffet for ikke å jobbe. De borgerlige partiene snakker om effektive tiltak mot arbeidsledighet, men fasiten er at sysselsettingsgraden er litt lavere nå enn da de borgerlige overtok regjeringsmakta. De som mottar trygdeytelser blir derimot stadig fattigere. I perioden har de fattige blitt 8,6 % fattigere, mens de rikeste har blitt 13 % rikere.

Advarsel. Vi må holde øyne og ører oppe når vi hører disse ordene fra norske politikere. Medlemmene av Osloavdelinga fikk en klar advarsel fra Ali Esbati: Don't try this at home! Den advarselen kan det være vel verdt å ta alvorlig.

Bjørn Brandt er styremedlem i vårt søsterforbund Fackförbundet ST's avdeling innen Arbetsförmedlingen. Han er redaktør av medlemsbladet STyrkan og kommenterer Ali Esbatis foredrag.

Ali Esbati målar upp en bild av Sverige idag som många ställer sig frågande till. Att de ställer sig frågande till den bilden hänger ihop med att omvärlden till stora delar har betraktat Sverige som ett land där solidariteten varit ledstjärnan, oavsett vilket samhällsskikt du tillhört. Det har varit naturligt för alla att gemensamt bidra till att alla medborgare haft en dräglig tillvaro. Människor som bor i Sverige ska inte behöva tigga på gatorna för att överleva. Det finns gemensamma trygghetssystem som garanterat en bra ekonomisk ersättning vid tillfällen då de behövt detta.

Tyvärr är bilden som Ali beskriver sann. Sverige har under sedan mitten av det nya seklet gradvis blivit alltmer segregert. De som har ett arbete har fått mer pengar över i plånboken genom de jobbskatteavdrag som gjorts. Har du inte haft arbete eller varit sjukskriven har du fått en allt sämre ekonomi. De som fått ökade ekonomiska möjligheter har inte velat se de försämringar som sker för andra grupper. Många tänker att "det där händer inte mig". Men det är en tunn linje mellan att vara med och inte. Solidariteten har tunnats ut och egoismen har brett ut sig i Sverige. Men det sker gradvis så att de flesta inte märker det. Det är en skicklig plan, men ack så farlig.

Sjukvård, skola och barnomsorg har sålts ut till privata företag med argumentet att det blir bättre än om det sköts via stat, kommun eller landsting. Seriösa företag har förvisso höjt nivån med ett visst nytänkande, men alltför många riskkapitalbolag har ett annat tänk hur de ska använda vinsterna från sin skattefinansierade verksamhet.

A-kassan har en annan koppling i Sverige än i Norge. De ska vara fristående från fackförbunden. Du kan t ex vara medlem i ett fack, men en annan a-kassa. Chockhöjningarna av avgifterna till a-kassan och sloandet av möjligheterna att göra skatteavdrag för medlemskap i facket gjorde att såväl fack som a-kassa tappade många medlemmar. Marknadsekonomer kan försvara skillnaderna i avgift med att det är kopplat till risken att bli arbetslös i olika branscher. Men det undergräver åter den grundläggande solidariska tanken som skulle vara Sveriges adelsmärke. Medlemmarna börjar dock återvända, främst till tjänstemannafacken inom TCO och Saco. LO har det svårare i och med att industrin blir allt mindre i Sverige.

Arbetsförmedlingen har fått allt fler och allt svårare uppdrag från regering och riksdag. Samtidigt upplever vi att resurserna inte ökat i samma omfattning. De svårare uppdragen medför att stora grupper med människor som har ett allt mer pressat läge kommer till oss. Rapporterna om hot och våld mot våra medlemmar har ökat dramatiskt de senaste åren. ST inom Arbetsförmedlingen arbetar på flera fronter för att göra skillnad. Vi har vid varje tillfälle, de senaste åren, arbetat för att få arbetsgivaren att förstå allvaret och att vidta åtgärder. Först nu har vi börjat se en förändring i deras inställning. Vi har arbetat med att tydliggöra problemet för ansvarig minister och vi har en bra dialog med henne. Vi arbetar, såväl med förbundet ST som vår organisation TCO, med opinionsbildning och som remissinstans. Ali Esbati har helt rätt i sin uppmaning: Don't try this at home!

BJÖRN BRANDT

NTL NAV gjorde sitt for TV-aksjonen

Terje Evensen (tekst)

TV-aksjonen 2011 fant sted søndag 23. oktober og denne var i år viet Norsk Folkehjelps arbeid med rydding av miner og klasebomber. Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon og en organisasjon som NTL NAV aktivt støtter. Med dette utgangspunktet var det nærmest naturgitt at vi måtte engasjere oss i TV-aksjonen. Gaidens redaktør tok kontakt med mange av våre tillitsvalgte med oppfordring om å melde seg som bøssebærere. Han møtte lutter velvilje.

Her er en liste over noen av de tillitsvalgte som stilte som bøssebærere for Norsk Folkehjelp:

Stein Bjarne Larsen, Vest-Agder
Anne Birgit Nilsen, Troms
Dagfinn Vestby, Oslo
Nils Vidar Engeli, Vest-Agder
Peter Myklebust, Direktoratet
Merethe Engstrøm, Hordaland
Tine Olsen, Nordland
Sandra Thornquist, Østfold
Terje Evensen, Hedmark
Ottar Nerland, Møre og Romsdal
Hanne Nordhaug, Vestfold
Else Husabø, Sogn og Fjordane, for 21. gang!!!
Esther Van Veen, Akershus
Sven Ivar Skodjevåg, Møre og Romsdal
Hennie Isaksen, Troms
Solfrid Olsen, Vestfold
Jørund O. Gustavsens, Oslo

Det var sikkert flere medlemmer i NTL NAV som stilte som bøssebærere. Vi takker alle som gav sin skjerv, både gjennom å ta del i innsamlingen og gjennom å åpne lommeboken.

Stor innsamlingssuksess

Terje Evensen (tekst) Jørund O. Gustavsens (foto)

TV-aksjonen 2011 fikk bred omtale i forrige nummer av Gaiden. Vi ønsket å engasjere oss i Norsk Folkehjelps svært viktige arbeid med ryddingen av miner og klasebomber. Mange uskyldige mennesker blir daglig lemlestet eller drept av mine og klasebomber. Bare i Bosnia-Hercegovina gjenstår det nærmere 1,5 milliarder kvadratmeter å rydde. Minene og den ueksploderte ammunisjonen som ligger igjen etter borgerkrigen som varte fra 1992 til 1995, begrenser fortsatt livet og friheten til en million mennesker. Derfor er det et svært viktig humanitært arbeid som Norsk Folkehjelp gjør.

Med en oppfatning om at Norsk Folkehjelp tar et klart standpunkt i favør av palestinerne i Midt-Østen-konflikten, var det krefter som tok til orde for å boikotte TV-aksjonen. Heldigvis lyktes ikke dette. Bøssebærerne møtte velvillighet og giverglede og Norsk Folkehjelp kunne notere

seg for et strålende innsamlingsresultat. I begynnelsen av desember var det samlet inn 210 millioner kroner, det nest beste resultatet i TV-aksjonens historie.

Dette er penger som vil berge liv og helse, som vil skape et bedre grunnlag for fred og frihet.

Generalsekretær i Norsk Folkehjelp, Liv Tørres, forteller på organisasjonens hjemmesider at beløpet er langt over det de hadde håpet. – Dette gir oss muligheten til å rydde enda mer land fritt for miner, klasebomber og blindgjengere som ligger igjen etter krig og konflikt. Vi er svært takknemlige for de bidragene som har kommet inn.

Foruten arbeidet i Bosnia-Hercegovina, som også inkluderer minehund-senteret i Sarajevo, vil midlene fra TV-aksjonen bli rettet mot minerydding i Libanon, Laos, Vietnam, Sør-Sudan og Tadsjikistan. Norsk Folkehjelp er med andre ord sterkt til stede i konfliktområder i flere verdensdeler.

for Norsk Folkehjelp

Dobbelt så hellig

Terje Evensen (tekst)

Mange av ideene om et inkluderende arbeidsliv har sin forankring i epoker som ligger langt forut for IA-avtalen. Ideer om at arbeidstakerne har behov for å lade batteriene. Uthvilte arbeidstakere er gode arbeidstakere. Tre ukers ferie ble til fire ukers ferie i 1964. 37,5 timers arbeidsuke i 1986 gav bud om at arbeidstakerne for alvor kunne få tid til å rekreative ved siden av et stadig mer krevende arbeidsliv.

Utover disse lov- og avtalemessige framskrittene har vi fått bistand fra høytidsdagene. Således har først og fremst senvinter og vår vært en utmerket drahjelp. Jeg nevner i fleng, skjærtorsdag, langfredag, 2. påskedag, 1. mai, 17. mai, Kristi himmelfarsdag og 2. pinsedag. Uten å ha forskningsmessig hold for en slik antakelse, vil jeg hevde at arbeidstakerne møter på jobb med større energi første halvår enn hva de gjør utover høsten.

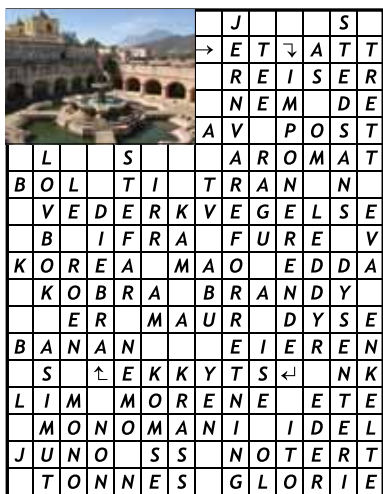
Når jeg nå har blitt kjent med kalenderen for 2012, ser jeg at vi har et problem under oppseiling. 17. mai og Kristi himmelfartsdag faller på samme dag. Hvilken absurditet. Følgen av dette gir seg sjøl; to fridager blir til én. Batteriladningen får en begrenset effekt. Her ser jeg et umiddelbart behov for at arbeiderbevegelsen tar affære. Vi er storsinnede nok til å godta at 1. og 17. mai kan falle på en lørdag eller søndag, uten å kreve kompensasjon for dette. Men når vi nå ser at høytidsdager er i ferd med å bli dobbeltbooket, må vi ta oppstilling på barrikadene. Dette må vi gjøre av flere hensyn. Det vil ikke være respektfylt overfor kristenfolket at de får sin merkedag overkjørt av hornmusikk, 17. maitog og forfyllede russetog. På den annen side må nasjonalromantikerne og utagerende artianere få leve ut sine sinnsbevegelser uten tanker om at de egentlig burde holdt hviledagen hellig. Men for arbeiderbevegelsen handler det først og fremst om behovet for en fullverdig batteriladning. Vi bruker høytidsdagene til å søke sjelefred og ruste oss for arbeidslivets utfordringer. Det er derfor fint lite fintfølelse å plassere to høytidsdager på én dato.

Jeg vil være konstruktiv og forestå at vi flytter Kristi himmelfartsdag til 18. mai. Dette er fleksibelt og nytenkende. Helt i tråd med tidsånden i arbeidslivet.

	SOM HAR MENING	▼	VIDEO-PLATE	ROKKER	SOLO	RENNE	KRITA	FOR-STYRRE	▼
	→					↙			
	▶								
	PRAKTI-KABEL						FAR-KOST		
	TANKER						SKINNET		
	SKJÆR		LOKKE-ROP		VID-STRAKT				
	▶			HERME					
AN-KLAGE									
PELS									
TRE-SLAG	▼	HALV-SILKE-STOFF	▼	TAK-SKJEGG			KUNST		KONGE
		UMODEN		MELODI-FRASE					
LYS-SATS							PLAGG	↓	NOEN GANG
ØYEDEL						BELEGG	IKKE UT FEIRE		ANGIS
FABEL-DYR	OLJE-SELISKAP				↙			←	ELV I RUSS-LAND
	SUR								
GRI-MASE	→					HYLLEST		BEVEGE	
						PUNG-DYR		SANN-SYNLIG	
▶				GRUPPE PÅ 8					BØKER
				HALVØY					IKKE UMAKEN VERDT
BYGE			VERTS-HUS			HEN-FØRE			
KRØLL-ALFA			SLAMP						
▶		HOVED-STAD				HVILE-LØS			
		DRYSSE				VOND			
STOR-FYRSTE				BØR BEGGE KJØNN HA					
FUGL				HARDDISK					
▶							UNDER TAK		
ADVERB					SER FRAM TIL				

Navn:

Adresse: Postnr./Sted:

VINNERE AV FORRIGE KRYSSORD:

Gerd Sjørnsen, Straume

Lillian Sørnes, Ålesund

Sissel S. Haumann, Hønefoss

Frist for innsending av kryssord-løsning er 15. feb. 2012.

Konvolutten merkes «Kryssord Gaiden Desember 2011» og sendes til: NTL NAV v/ Jørund O. Gustavsen, Arbeids- og velferdsdirektoratet, Postboks 5, St.Olavs plass, 0130 Oslo. Vi trekker ut 3 vinnere som får henholdsvis 5, 3, og 2 flax-lodd. Her kan det være store gevinster å hente. Lykke til.

Sudoku

3			1	9		7		
	1					6		
		9			3	5	1	
		7		4				
	5		3		9		8	
				7		2		
	9	4	2			3		
		2					5	
		8		3	7			2

Fyll inn de tomme feltene slik at hver rad og rekke inneholder alle tall fra 1 til 9. Hvert stortfelt på 3x3 feltene må også inneholde alle tall fra 1 til 9. Tallene kan kun en gang per rekke, rad eller stortfelt.

Løsning:

3	8	6	1	9	5	7	2	4
4	1	5	7	8	2	6	9	3
2	7	9	4	6	3	5	1	8
8	2	7	5	4	6	9	3	1
6	5	1	3	2	9	4	8	7
9	4	3	8	7	1	2	6	5
1	9	4	2	5	8	3	7	6
7	3	2	6	1	4	8	5	9
5	6	8	9	3	7	1	4	2

Litt lysare

I siste nummer av Gaiden var eg veldig spent på kva konsekvensar statsbudsjettet ville få for NAV. Eg frykta det verste, men håpte det beste. Heldigvis ble det betre enn frykta og 2012 budsjettet for NAV er i all hovudsak eit bra budsjett. Vi fekk ikkje gjennomslag for alle våre krav, slik som fleire tiltaksplassar, men vi fekk gjennomslag for mange andre av våre innspel. Det viktigaste var at NAV fekk ei ekstraløyving på kr 200 millionar kroner som skal gå til å dekkja ekstra driftskostnader på IKT-området. Denne løyvinga gjer at vi slepp nedbemanning i 2012 og at vi kan fortsetja jobben med å gjere NAV litt betre dag for dag.

I tillegg fekk vi øyremerkte 40 millionar til eit prosjekt der NAV skal drive meir i eigenregi i staden for å kjøpe tenester frå eksterne tilbydarar. Føremålet med dette er å drive meir effektivt, billegare og for å auke kompetansen i NAV. Dette forslaget kom etter direkte innspel frå NTL NAV. Det gjer oss stolt og kry og det syner at det nyttar å jobbe faglegpolitisk.

Det skal i 2012 også utarbeidast ein jobbstrategi for unge funksjonshemma under 30 år. NAV skal spele ei aktiv rolle i dette strategiarbeidet. Det er gledeleg og syner at politkarane har tiltrus til NAV.

Det er også løyvt over 220 millionar kroner som startkapital til IKT-moderniseringa. IKT-moderniseringa vil vare i over seks år og vil ha ei kostnadsramme på over 3 milliardar kroner. Det er viktig at vi får eit meir effektivt og moderne IKT-system som mellom anna legg opp til at brukarane kan gjere meir sjølve, jf. digitalisering av banktenester. Får vi tilsvarende løysingar for NAV vil det også få organisatoriske konsekvensar. Allereie no er NAV i gong med planlegging av omorganisering av forvaltningsoppgåver som ein direkte konsekvens av IKT-moderniseringa. Tilstanden med omorganisering er nok meir permanent enn unntaket. Diverre, vil mange seia, men med god involvering og at ein ser at omorganiseringa kjem til nytte for samfunnet, brukarar og oss som jobbar i NAV, trur eg vi skal tole fleire omstillingar.

Det er litt lysare utsikter for NAV i 2012. Med dette bakteppet er det lettare å ta ein velfortent juleferie. Eg vil nytte høvet til å takke for samarbeidet i 2011, ynskje alle medlemmer ei retteleg god jul og eit godt år i vente.

Jarle Berge
Jarle Berge
Leder NTL NAV

Seieren følger våre damer. Fra venstre Lone Loe Ildgruben, Tonje Bendiksen, Maria Krane og Heidi Sjøberg.

En kule varmt

Fire damer fra NAV Service-senter og NAV Regnskap Mo hadde ambisjoner om å vinne en bankett. Det gikk ikke helt som de håpet.

Terje Evensen (tekst) Kato Kristensen (foto)

Haaland Cup er Nord-Norges største bedriftsidrettsturnering. Fra den spede starten i 1990 har cupen de siste årene hatt rundt 100 lag når de har konkurrert i fotball, innebandy og bowling. I Mo har NAV entusiastiske og engasjerte medarbeidere, så da Haaland Cup skulle gå av stabelen for 22. gang første helgen i november, var det noen som øynet muligheten for en fest. Hovedtillitsvalgt for kon-taktsenterlinjen, Heidi Sjøberg, fortel-

ler mer. –I år meldte vi for første gang på et damelag i bowlingkonkurransen. Dette gjorde vi fordi vi hadde så lyst til å vinne den obligatoriske banketten. Med kamper både lørdag og søndag, og bankett på lørdag, var planen vår å spille så dårlig første dag at vi slapp unna turneringen søndag.

Ikke helt som planlagt.

Om det var dårlig plan-legging eller dårlig konkurranse vites ikke, men opplegget til NAV Ladies i bowlingturneringen gikk i vasken.

–Etter lørdagen ledet vi hele konkurransen og var pent nødt til å stille søndag. Dette la en liten demper på banketten, men konkurranseinstinktet hadde våknet, så vi var nødt til å være skjerpet søndag, forteller Heidi. Skjerpet var de åpen-

bart, for de holdt nervene i sjakk og vippet både kjeglene og konkurren-tene av pinnen. Dermed ble de stå-ende igjen som seierkvinner da turneringen var slutt.

Inspirasjon. Heidi medgir at de, tross planer som falt i grus, ikke kan gi seg med dette. –Vi ble inspirert av vår suksess og må bare fortsette bowlingen. Nå deltar vi som eneste damelag i en bedriftsserie i Rana som går fra september til januar. Dette tar vi som rene treningskamper til neste års Haaland Cup.

Ellers er det jo interessant å erfare at herrelaget fra NAV, som ikke gjorde det bra i turneringen, nå har begynt å trene ekstra for å matche våre kvaliteter.

